

CO2 Communicatiebericht 12-2023

1. Energiebeleid

Friso Bouwgroep is in het bezit van het CO2-Prestatieladder certificaat niveau 5. Door deel te nemen aan de CO2- prestatieladder willen we een bijdrage leveren aan de reductie van CO2 en op die manier een bijdrage leveren aan de toekomst van de aarde. Voor Friso Bouwgroep betekent dit dat we minimaal een reductie van 10% in 2025 ten opzichte van 2014 binnen de gehele organisatie willen bewerkstelligen voor wat betreft onze CO2 uitstoot. In dit nieuwsbericht blikken wij terug hoe we er voor staan.

2. Reductiedoelstellingen

Doelstellingen Friso Bouwgroep (per scope)*
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten in scope 1. *
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten in scope 2.*
Friso heeft zichzelf het doel de komende 4 jaar (vanaf 2019) minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project voor scope 3.
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 15% besparen op de zakelijk gedeclareerde kilometers (scope 3BT)

**Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan behaalde geproduceerde omzet.*

3.1 Genomen maatregelen

Het afgelopen anderhalf jaar heeft Friso diverse maatregelen genomen om de CO2 uitstoot te beperken. Naast de reguliere acties zoals het vervangen van TL-verlichting door led en het aanschaffen van zuinige en elektrische auto's, verduurzaming van panden zijn er ook andere specifieke acties genomen. Onderstaand een aantal maatregelen die de afgelopen tijd zijn genomen. De overige acties zijn terug te vinden in het reductieplan te vinden op <https://frisobouwgroep.nl/over-friso/co2-prestatieladder>.

Sneek: Nieuwe installaties

-Op het hoofdkantoor in Sneek worden er momenteel nieuwe installaties geplaatst ter vervanging van de huidige airco's en CV installaties. Hiermee wordt weer een stap gezet naar het gasloos maken van het pand. De aanpassingen vinden plaats in de gedeeltes die nog niet zijn gerenoveerd.

Bouwgroep: Biobased isolatie

-Door Renske (innovator) wordt er gekeken naar het gebruik van biobased bouwmaterialen, in Bedum is bij de nieuwbouwwoningen recent ISOvlas toegepast als gevelisolatie. Biobased isolatiematerialen zijn duurzamer dan glaswol of PIR.

Houkesloot: Groene beton

-Houkesloot Prefab is samen met Friso aan het kijken naar een ander betonmengsel met minder cement hierdoor is er minder CO2 nodig om een betonelement te maken, voor het maken van cement is namelijk veel gas nodig. Kijk voor meer informatie op: [Nieuws | Frisonet](#)

Houkesloot: Gerecyclede PIR

Bij Houkesloot worden gerecyclede PIR platen toegepast van [Insus](#), dit ter vervanging van de reguliere PIR van bijvoorbeeld een Recticel.

Kolthof: Duurzame vestiging

Bij Kolthof is er een aanzienlijk aantal zonnepanelen aanwezig, de opbrengst is gemiddeld 30.000 kWh, het verbruik is op dit moment 20.000 kWh waardoor er dus meer opgewekt wordt dan dat er wordt verbruikt. Het gasverbruik is ook erg laag. Zowel het kantoor als de werkplaats zijn van LED verlichting voorzien. De extra kantoorunits die gebruikt worden en de overkapping (2020) zijn gebouwd uit restmaterialen!

Civiel: Emmisieloos Bouwen Harderwijk

Voor Liander bouwen we een onderstation in Harderwijk al helemaal emissie loos. Het vervoer naar de bouwplaats is nog niet emissieloos maar op de bouwplaats gaat alles elektrisch.

3.2 Geplande maatregelen

Houkesloot: Elektrische Vrachtwagen Prefab (mogelijk):

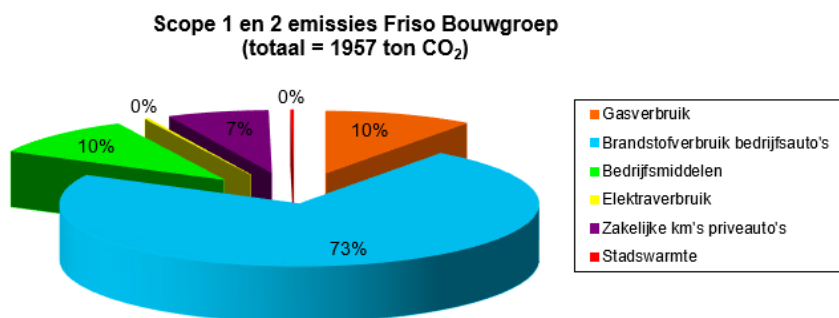
-Er zijn plannen om de LNG-truck (vrachtwagen) bij Houkesloot Prefab, voor het interne transport van de prefabbetonelementen, te vervangen door een elektrische vrachtwagen. Hier wordt eerst een proef mee gedaan.

Houkesloot: Verbouwing Houkesloot Prefab.

De verbouwing van het kantoor van Houkesloot Prefab staat binnenkort op de planning. De vestiging Leeuwarden zal zich dan samenvoegen.

4 Informatie over huidig energieverbruik (overzicht wordt 1 keer per jaar aangepast)

Onderstaand de meest recente cijfers (tot en met december 2023). Met behulp van deze gegevens is een nieuwe CO2 footprint gemaakt. Het resultaat hiervan is te zien in onderstaande grafiek.

figuur 1 Scope 1 en 2 emissies

Trends binnen het bedrijf

In onderstaande tabel (tabel 1) is het verbruik van 2014 (basisjaar) 2019,2020, 2021, 2022 en 2023 af te lezen. Op deze manier kan er een vergelijking worden gemaakt. Wat opvalt zijn de volgende zaken:

- Gasverbruik is het afgelopen jaar aanzienlijk gestegen in vergelijking met voorgaande jaren. Dit hogere verbruik is met name veroorzaakt door een hoger verbruik bij Houkesloot.
- De uitstoot door bedrijfswagens is gedaald
- Bedrijfsmiddelen zijn gestegen, door slechter weer wordt er vaker drooggestookt.
- Privé KM (kilometervergoeding) is stabiel.
- Stadswarmte is gedaald.

Emissie-inventaris (ton CO ₂)		2014	2018	2019	2020	2021	2022	2023
scope 1	Gasverbruik incl. projecten	222,0	182,0	172,0	143,0	164,0	165,0	197,0
	Bedrijfswagens	1.301,0	1.769,0	1.730,0	1.479,0	1.419,0	1.554,0	1.419,0
	Bedrijfsmiddelen	26,0	174,0	53,0	49,0	66,0	180,0	199,0
	Totaal:	1.549,0	2.125,0	1.955,0	1.671,0	1.649,0	1.899,0	1.815,0
scope 2	Elektroverbruik incl. projecten	191,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
	Privé km	7,0	101,0	139,0	136,0	128,0	128,0	134,0
	Stadswarmte	0,0	5,0	4,0	7,0	9,0	7,0	4,0
	Totaal:	198,0	106,0	143,0	143,0	137,0	135,0	143,0
TOTAAL:		1747,0	2231,0	2.098,0	1.814,0	1.786,0	2.034,0	1.958,0

Tabel 1 Vergelijk 2014, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, en 2023

Jaar resultaten scope I, II en III

2.4 Hoofddoelstelling resultaat

Scope 1 & 2 doelstellingen Friso Bouwgroep *
Friso Bouwgroep wil in 2025 ten opzichte van 2014 10% minder CO ₂ uitstoten.

*Deze doelstellingen zijn gerelateerd aan behaalde geproduceerde omzet.

2014: 88,6 miljoen omzet, 1747 ton CO₂ uitstoot= 1747/88,6= 19,72 ton uitstoot CO₂ per miljoen omzet.

2023: 231,1 miljoen omzet, 1958 ton CO₂ uitstoot= 1958/231,1 = 8,47 ton uitstoot CO₂ per miljoen

Daling van 57,9 %

Resultaten scope III

Voor scope 3 is er met de her certificering een nieuwe doelstelling gekomen:

“Friso heeft zichzelf het doel gesteld om voor 2024 minimaal 15 projecten met energiebesparende maatregelen te realiseren. Friso wil, in samenwerking met de betreffende installateur, 5% reductie realiseren per project.”

Scope 3	2019	2020	2021	2022	2023	Totaal
Aantal uitgevoerde projecten*	1	2	2	2	0	
Doelstelling	1	2	3	4	5	15

* De lijst met projecten is weergegeven in het CO2 reductieplan.

Tabel 3 voortgang scope III

Dit loopt op schema. We zoeken nog projecten om energie besparingen aan te tonen mocht je hierin iets willen betekenen horen wij dat graag.

Uitstoot Scope III (uitstoot door derden)

2018 117203 Ton Co2

2020* 108023 Ton Co2

In de totale scope III (zien we een daling als we 2020 vergelijken met 2018. In 2018 was de totale uitstoot 117203 ton CO2 en in 2020 was de totale uitstoot 108023 ton CO2. Een daling van: $100 - (108023 \times 100 / 117203) = 7,8\%$. Grootste oorzaak hiervan is dat er wat minder installatiewerk is verricht dan in 2018 (onder andere project in Haps) dit zorgt voor een lagere uitstoot van CO2.

Het installatiewerk neemt wel een steeds groter deel in van het totale werk.

*Analyse wordt 1 keer per 2/3 jaar gedaan.

5 Mogelijkheden voor individuele bijdrage

Aan de werknemers is gevraagd een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van CO2 uitstoot. Ideeën om de CO2 uitstoot nog verder te verlagen, kunnen worden doorgegeven via e-mail aan Jabin de Jong (Jabin.dejong@frisobouwgroep.nl) Zo zetten we ons samen in om onze CO2 reductiedoelstelling te behalen.